

**ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ГАРАНЦИЈСКОГ ФОНДА
АП ВОЈВОДИНЕ**

ЗА ПЕРИОД

**01. ЈАНУАР – 31. ДЕЦЕМБАР
2019. ГОДИНЕ**

НОВИ САД, НОВЕМБАР 2020. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ О ГАРАНЦИЈСКОМ ФОНДУ АП ВОЈВОДИНЕ.....	2
1.1. Основни подаци о фонду.....	2
1.2. Мисија, визија и циљеви Фонда.....	2
1.3. Организациона структура, политика запошљавања и политика зарада	3
1.4. Органи управљања Фонда	4
1.5. Финансирање Фонда.....	5
2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА РАДА ГАРАНЦИЈСКОГ ФОНДА АП ВОЈВОДИНЕ ЗА 2018. ГОДИНУ.....	5
3. КОНКУРСНЕ АКТИВНОСТИ У 2019. ГОДИНИ	13
3.1. Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита за набавку нове пољопривредне механизације и опреме	14
3.2. Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита намењених куповини пољопривредног земљишта	15
3.3. Подршка женском предузетништву и младима	16
3.4. Подршка набавци енергетски ефикасне опреме и опреме неопходне за коришћење обновљивих извора енергије	17
3.5. Подршка набавци нове опреме.....	18
3.6. Подршка финансирања репроматеријала у пољопривреди	19
3.7. Подршка куповини објекта	20
3.8. Подршка финансирању инвестиција у пољопривредни у оквиру ИПАРД програма	21
3.9. Подршка финансирању изградње, реконструкције, дограмаје и адаптације објекта за обављање привредних и пољопривредних делатности као и набавку пратеће опреме	22
4. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ.....	23
4.1. АЕЦМ - Европска асоцијација гарантних институција, „АЕСМ“ - European Association of Mutual Guarantee Societies	23
4.2. Сарадња са институцијама и промотивне активности.....	24
4.3. 86. Међународни пољопривредни сајам у Новом Саду	25
5. ЕКСТЕРНА РЕВИЗИЈА	26
6. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА.....	26
6.1. Финансијско управљање и контрола.....	27
6.2. Интерна ревизија.....	27
7. ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ	28

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ О ГАРАНЦИЈСКОМ ФОНДУ АП ВОЈВОДИНЕ

1.1. Основни подаци о фонду

Одлуком Скупштине АП Војводине од 18.12.2003. године основан је Гаранцијски фонд Аутономне Покрајине Војводине; Нови Сад (у даљем тексту: Фонд). Фонд је уписан у Регистар фондова 15. априла 2004. године и са тим даном је стекао статус правног лица. Рад фонда је регулисан следећим документима: Статутом Гаранцијског фонда АП Војводине, Правилима пословања Гаранцијског фонда АП Војводине и Програмом рада Гаранцијског фонда АП Војводине.

1.2. Мисија, визија и циљеви Фонда

Мисија Фонда

Мисија Фонда је, да обезбеди лакши приступ финансијском тржишту и повољније услове кредитирања (ниже каматне стопе, дуже рокове отплате кредита, дуже периоде мировања отплате кредита, и сл.) пољопривредницима, микро, малим и средњим привредним друштвима, задругама и предузетницима са територије АП Војводине издавањем гаранција као средства обезбеђења кредита. Своју мисију Фонд остварује смањивањем кредитног ризика пословним банакама, што уједно, привредним субјектима са територије АП Војводине, обезбеђује лакши приступ финансијском тржишту, као и повољније услове задуживања.

Визија Фонда

Визија Фонда је, да се обезбеди континуирани и стабилан развој гаранцијског пословања на територији АП Војводине, односно да Фонд израсте у компетентну и поуздану финансијску организацију која тежи да своја правила пословања усклади са пословном праксом сродних институција у развијеним тржишним привредама

Циљеви Фонда

Основни циљеви у 2019. години концептирани су тако, да буду у синергији са Програмом рада Покрајинске владе за 2019. годину, односно са Покрајинским секретаријатом за привреду и туризам, који је уједно и ресорни Секретаријат Фонда.

Основни циљеви Фонда су, да се кроз одобравање гаранција, по различитим Конкурсима, на територији АП Војводине обезбеди:

- стварање подстицајног амбијента за раст и развој предузетништва (микро, малих и средњих предузећа);
- очување постојећег нивоа запослености,

- ❖ пораст запослености на територији АП Војводине путем:
  - ✓ развоја и интензивирања руралне економске делатности са фокусом на пољопривредну производњу и агроиндустрију;
  - ✓ развоја непољопривредних делатности на селу;
  - ✓ развоја и промоције туризма, посебно у руралним подручјима;
- ❖ повећање обима извоза привредних субјеката са територије АП Војводине;
- ❖ креирање одрживог енергетског развоја кроз повећање коришћења обновљивих извора енергије;
- ❖ повећање конкурентности путем оптималног коришћења компаративних предности АП Војводине; као и
- ❖ унапређење динамичнијег и уравнотеженијег регионалног развоја АП Војводине.

Фонд закључује Споразуме о пословној сарадњи са пословним банкама, које су спремне да својим кредитним линијама подрже програмске активности Фонда, односно да своје услове кредитирања (висина каматне стопе, рок и начин отплате кредита) прилагоде условима дефинисаним у програму рада Фонда, као и конкурсима које Фонд расписује за одобравање гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању одређених привредних делатности.

1.3. Организациона структура, политика запошљавања и политика зарада

Полазећи од циљева због којих је основан, врсте послова и потребе да се на функционалном принципу обезбеди обављање сродних међусобно повезаних послова, у Фонду су образовани следећи организациони делови:

Пословни сектор:

- ❖ Одељење промоције, продаје и развоја нових производа;
- ❖ Одељење за издавање гаранција, праћење портфолија и наплате пласмана.

Сектор за управљање ризицима и ризичним пласманима:

- ❖ Одељење за управљање ризицима;
- ❖ Одељење за наплату проблематичних пласмана.

Сектор пословне подршке:

- ❖ Одељење за финансије, рачуноводство, планирање и извештавање;
- ❖ Одељење општих и правних послова.

Поред директора Фонда, именованог лице од стране Скупштине АП Војводине и наведених организационих делова, због специфичности послова у Фонду, утврђена су и радна места ван организационих делова и то:

1. Извршни директор,
2. Интерни ревизор, као и
3. Саветник директора.

За обављање послова из делатности Фонда систематизовано је укупно 20 радних места и једно радно место за именовано лице, директора Фонда.

Просечан број запослених током 2019. године био је 18. Послове у Фонду обављало је 17 запослених радника на неодређено време, од којих је 16 радника са високом стручном спремом и два радника са средњом стручном спремом. Од укупног броја запослених, осам су биле женског, а десет мушких пола, што представља уравнотежен однос посматрано са родног аспекта. У складу са законским решењима, Фонд је имао у просеку два запослена на одређено време и Директора као именовано лице. Зараде запослених у 2019. години исплаћиване су у складу са прописима који уређују исплату зарада код корисника јавних средстава.

1.4. Органи управљања Фонда

Органи Фонда су: Управни одбор, Надзорни одбор и директор Фонда.

Управни одбор Фонда има председника и шест чланова. Председника и чланове Управног одбора Фонда именује и разрешава Покрајинска влада. Управни одбор Фонда доноси Статут, Правила пословања и друге опште акте Фонда, Програм рада Фонда, утврђује пословну политику и доноси акте пословне политике Фонда, усваја Финансијски план Фонда, Извештај о пословању Фонда, као и финансијске извештаје, именује Комисију за доделу гаранција (експертски тим), одлучује о статусним променама Фонда, доноси Правилник о раду, доноси Пословник о свом раду, даје сагласност на правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Фонду, обавља и друге послове утврђене Статутом и Правилима пословања Фонда. На Статут Фонда, Правила пословања Фонда и статусне промене, сагласност даје Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, а на програм рада, финансијски план Фонда и финансијске извештаје, сагласност даје Покрајинска влада.

Надзорни одбор Фонда има председника и два члана, које именује Скупштина Аутономне Покрајине Војводине. Надзорни Одбор Фонда: врши надзор над законитошћу рада Директора и Управног одбора Фонда, прегледа финансијске извештаје и утврђује да ли су сачињени у складу са прописима, утврђује да ли се пословне књиге и друга документа Фонда воде уредно и у складу са прописима, разматра Извештај о пословању Фонда, доноси пословник о свом раду, обавља и друге послове утврђене Статутом Фонда. Надзорни одбор Фонда, најмање једанпут годишње подноси извештај о резултатима извршеног надзора, Покрајинској влади.

Директора Фонда именује и разрешава Скупштина Аутономне Покрајине Војводине.

Комисија за доделу гаранција има седам чланова које именује Управни одбор Фонда. Комисија је стручно тело које ради по правилима струке која важе у банкама и осталим финансијским институцијама, упутствима Управног одбора и основним критеријумима утврђеним Статутом Фонда и Програмом рада. Комисија разматра

захтеве за доделу гаранција по објављеним конкурсима и предлаже Управном одбору Фонда одлуке о додели гаранција уз поштовање критеријума за доделу гаранција који су утврђени Статутом Фонда.

1.5. Финансирање Фонда

Средства Гаранцијског фонда су у јавној својини и обезбеђена су: из прихода од приватизације, прихода из буџета АП Војводине, као и из сопствених прихода. Основни капитал Фонда, обухвата јавни - покрајински капитал, формиран на основу средстава који је Фонд добио из буџета АП Војводине 2004, 2005, 2006, 2007, 2008. и 2010. године и који се сваке године увећавао за износ остварене добити из претходне године.

Битно је истаћи да Фонд није користио средства, односно примао дотације из буџета АП Војводине у последњих 8 (осам) календарских година, тј. од 2010. године и да од свог оснивања позитивно послује и у финансијским извештајима сваке године исказује добит.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА РАДА ГАРАНЦИЈСКОГ ФОНДА АП ВОЈВОДИНЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

Програмом рада Гаранцијског фонда АП Војводине за 2019. годину дефинисани су основни циљеви и принципи функционисања Фонда, које су у складу са Националном стратегијом одрживог развоја Републике Србије и Националном стратегијом за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности.

Припрема планских докумената за 2019. годину, почела је доношењем Одлуке о начину утврђивања и висини гарантног потенцијала од стране Управног одбора Гаранцијског фонда АП Војводине, која је донета на дан 31.12.2018. године. Основни капитал износио је 1.248.448.537,71 динара, примењен је мултпипликатор вредности са коефицијентом 2,10 и утврђен је резервни потенцијал у висини од 15% основног капитала који је износио 393.261.289,38 динара.

На основу претходно утврђених параметара и податка о вредности претходно издатих гаранција у износу од 918.146.701,29 динара, одређен је слободни гарантни потенцијал у висини од 1.310.333.938,52 динара који је представљао оквир за пословање у 2019. години.

Кроз конкурсне активности у извештајном периоду поднет је укупно 61 захтев за издавање гаранција. У току поступка одобравања издавања гаранција три апликанта су одбијена, а један је одустао од захтева. Као резултат анализе бонитета и идентификације и процене ризика, Управни одбор Фонда је одобрио издавање

укупно 57 гаранција од којих је 45 издато у 2019. години. Четири апликаната су након одлуке Управног одбора одустала од захтева за гаранцијом, три апликанта су још увек у преговорима о кредитном аранжману са пословном банком, док је пет гаранција које су одобрене у 2019. години издато у 2020. години.

У извештајном периоду ангажован је гарантни потенцијал Фонда у укупном износу од 2.450.407,78 ЕУР, односно 289.137.283,55 динара (укупан гарантовани износ издатих гаранција је гарантовани износ који обухвата главницу и припадајући камату).

У *Табели и графикону 2.1.* приказана је изложеност Фонда по категоријама апликаната, у апсолутним износима и у процентима. Изложеност представља вредност за коју Фонд у тренутку пресека који је направљен за потребе овог извештаја (31. децембар 2019. године) гарантује према комерцијалним банкама, а у име својих клијената и она износи 5.398.743,30 ЕУР. Као што се из табеле може видети, највећи износ тренутно активних гаранција се односи на клијенте који спадају у „В“ категорију клијената.

Табела и графикон 2.1.

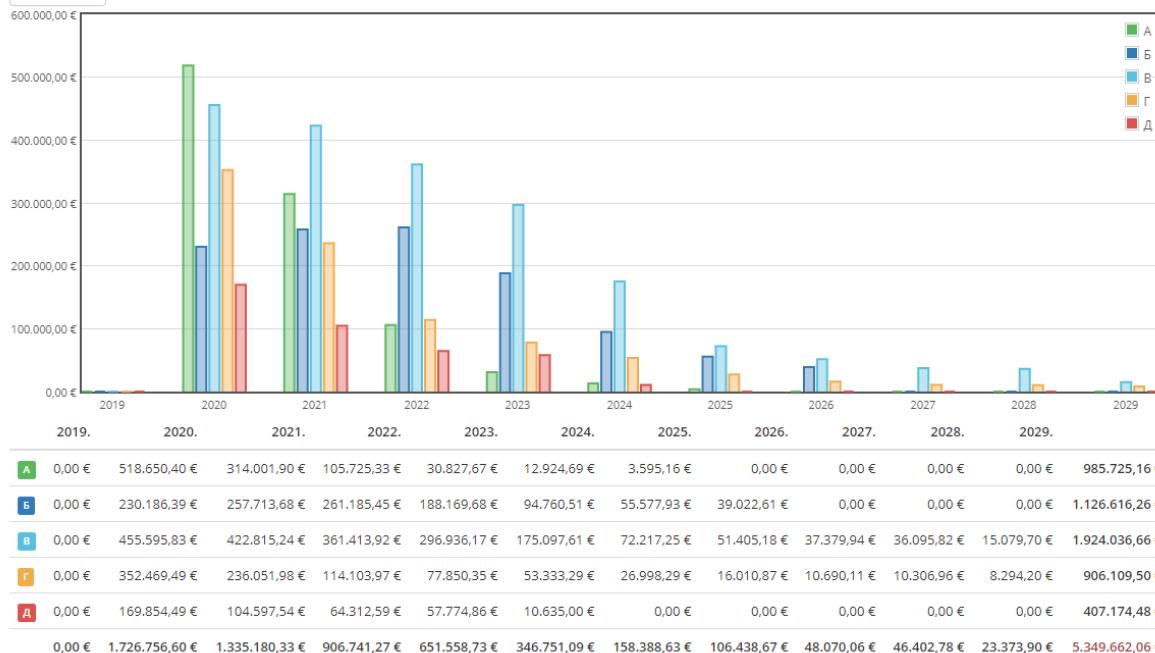
У *Табели и графикону 2.2.* приказан је обим гаранција Фонда који ће се ослобађати у наредним годинама и то по структури клијената, а у складу са одобреним ануитетним плановима комерцијалних банака. Ови износи односе се на стање портфолија Фонда на дан 31.12.2019. односно све будуће издате гаранције након овог пресека ће утицати на промену висине вредности и структуре приказаног износа.

РПТ-6: Изложеност фонда по категоријама апликаната и по годинама

Сума ануитета након одабраног датума за сваку од категорији апликаната груписана по годинама за предмете у статусима Активна/У и Активна/ДП издатим пре одабраног датума

31.12.2019.

Табела и графикон 2.2.

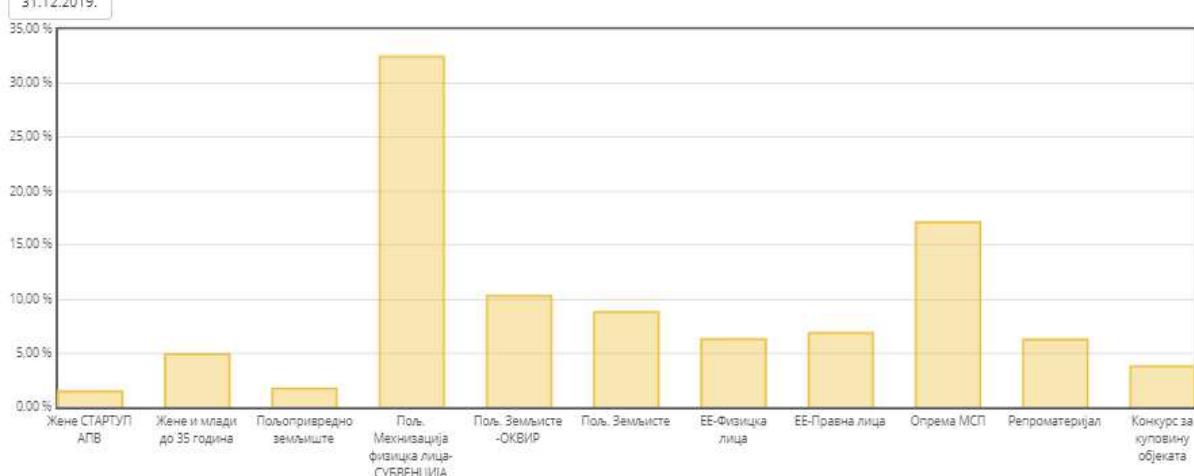
У Табели и графикону 2.3. приказана је структура портфолија Фонда по Конкурсима, у апсолутним износима и у процентима, у тренутку састављања овог извештаја. Уочљиво је да највећи проценат издатих гаранција чине конкурси из области пољопривреде (62,58% укупног портфолија Фонда).

РПТ-9: Изложеност фонда по конкурсима

Сума ануитета након одабраног датума груписана по конкурсима за предмете у статусима Активна/У и Активна/ДП издатим пре одабраног датума

31.12.2019.

Шифра	Конкурс	Вредност	Процент
14	Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању СТАРТ УП програма радно неактивних жена са територије АП Војводине	78.815,28 €	1,46 %
15	Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању набавке опреме предузетницима, женама основачима малих предузећа и младима до 35 година старости који делатност обављају мање од три године са територије АП Војводине	264.718,39 €	4,90 %
17	Пољопривредно земљиште	92.344,81 €	1,71 %
25	Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита за набавку нове пољопривредне механизације и опреме	1.752.970,85 €	32,47 %
27	Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита за куповину пољопривредног земљишта	557.322,24 €	10,32 %
28	Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита за куповину пољопривредног земљишта	475.437,97 €	8,81 %
31	ЕЕ-Физичка лица	340.814,47 €	6,31 %
32	Конкурс за набавку енергетски ефикасне опреме и опреме за коришћење обновљивих извора енергије	370.206,07 €	6,86 %
33	Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању набавке нове опреме микро, малим и средњим привредним друштвима, предузетницима и земљорадничким задругама	924.286,45 €	17,12 %
34	Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању набавке репроматеријала у пољопривреди	338.563,35 €	6,27 %
35	Одобрење гаранција за обезбеђење кредита намењених инвестиционим улагањима укупну објекту за обављање привредних делатности и вршење медицинских и васпитно-образовних услуга	203.263,42 €	3,77 %
			5.398.743,30 €

Табела и графикон 2.3.

У Табели и графикону 2.4. приказан је ниво ризика гарантног портфолија Фонда по годинама. Према Процедури за мерење ризика гарантног портфолија Фонда, све гаранције издате клијентима који припадају „А“, „Б“ и „В“ категорији, сматрају се добрым пласманима Фонда. Са друге стране, гаранције издате клијентима који припадају „Г“ и „Д“ категорији, сматрају се лошим пласманима Фонда.

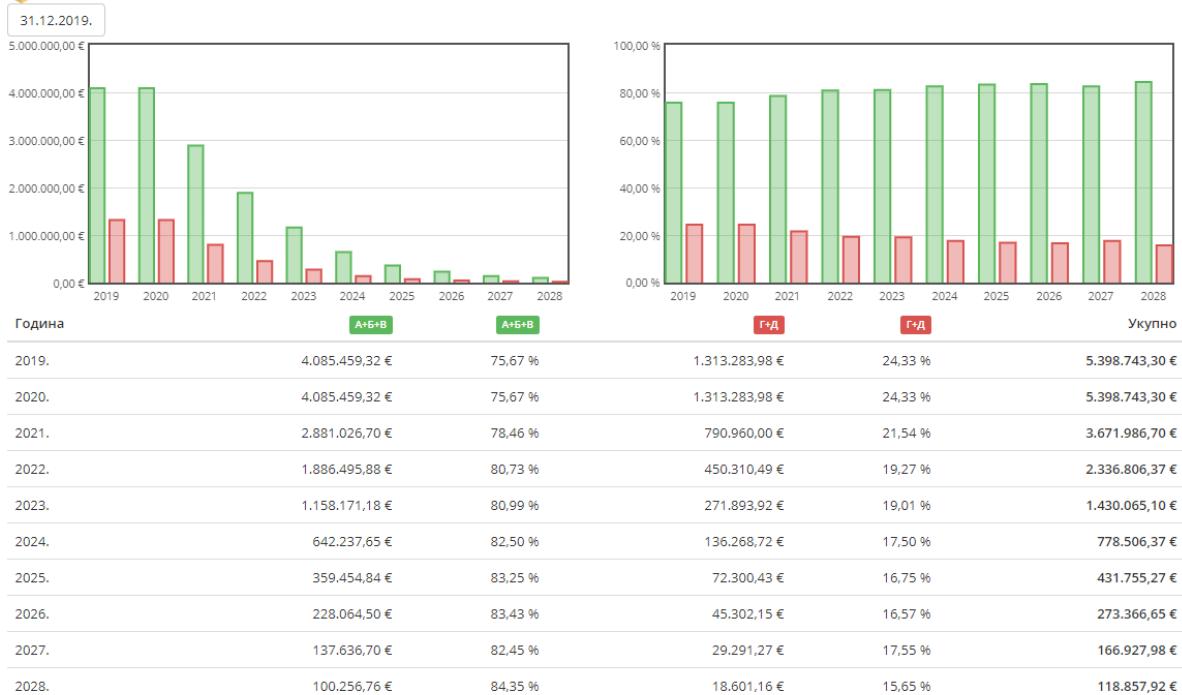
Лимити ризика дефинишу се као однос добрих пласмана и укупног портфолија Фонда. Уколико добри пласмани чине :

- А+Б+В више од 80% портфолија – низак ризик
- А+Б+В од 70% до 80% портфолија – прихватљив ризик
- А+Б+В од 60% до 70% портфолија – прихватљиво повећан ризик
- А+Б+В од 50% до 60% портфолија – повећан ризик
- А+Б+В испод 50% - висок ризик.

РПТ-8: Ниво ризика гарантног портфолија фонда

Сума ануитета након одабраног датума за групе категорија апликаната А+Б+В и Г+Д за предмете у статусима Активна/У и Активна/ДП издатим пре одабраног датума

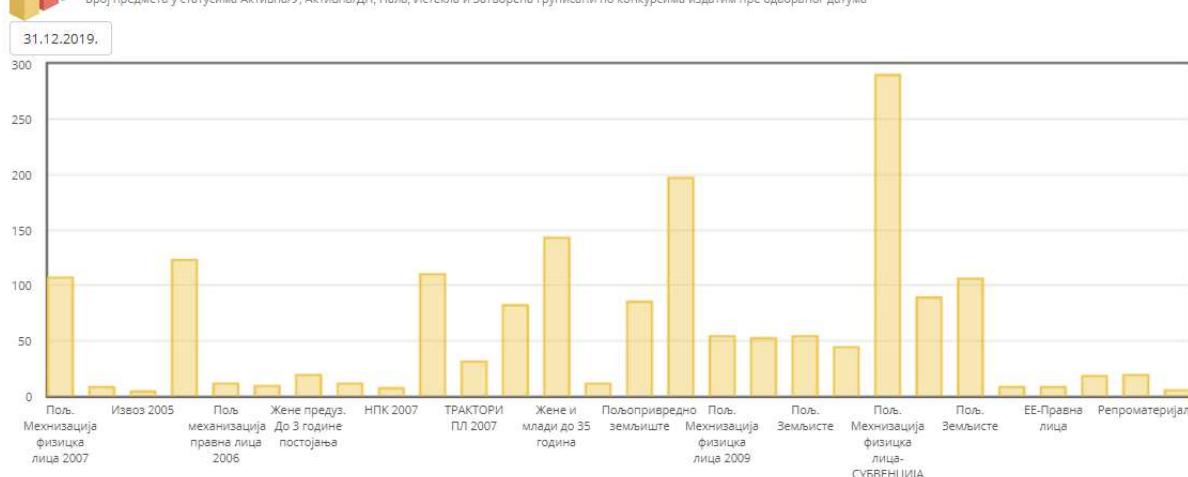
Табела и графикон 2.4.

У Табели и графикону 2.5. приказана је структура издатих гарација од почетка оперативног рада Фонда па до пресека садржаног у овом извештају. Подаци приказују број издатих гаранција по конкурсним активностима.

РПТ-10: Број гаранција по конкурсима

Број предмета у статусима Активна/У, Активна/ДП, Пала, Истекла и Затворена груписани по конкурсима издатим пре одабраног датума

Табела и графикон 2.5.

У Табели и графикону 2.6. приказан је број апликаната Фонда по висини појединачне гаранције у активном портфолију. Извршена је категоризација гаранција у пет претходно дефинисаних опсега, а како се запажа, клијенти су доминантно аплицирали за гаранције које се налазе у интервалу од 20.000 до 50.000 ЕУР.

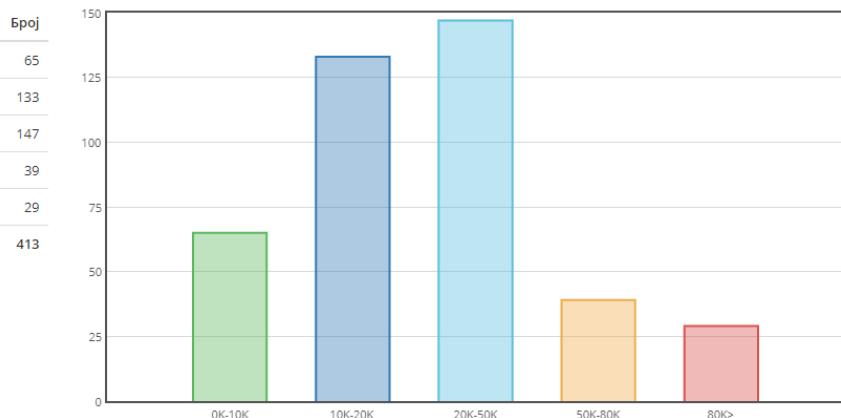

РПТ-12: Број апликаната по висини појединачне гаранције у активном портфолиу

Предмети у статусима Активна/У и Активна/ДП чија сума ануитета умањена за проценат гарантовања упада у једну од 5 категорија за предмете издате пре одабраног датума

31.12.2019.

Категорија	Број
0K-10K	65
10K-20K	133
20K-50K	147
50K-80K	39
80K>	29

Табела и графикон 2.6.

У Табели и графикону 2.7. приказан је обим издатих гаранција Фонда од почетка његовог рада до пресека који је сачињен за потребе овог извештаја. Обим је приказан у ЕУР и номиналном броју и упоређен је са обимом до сада палих гаранција које су приказане бројчано и вредносно у ЕУР. У Табели и графикону 2.8. ова проблематика је приказана у аналитичком облику где су пале гаранције приказане по годинама у своја два облика вредносном и бројачаном, док је у Табели и графикону 2.9 дат преглед палих гаранција по конкурсима.

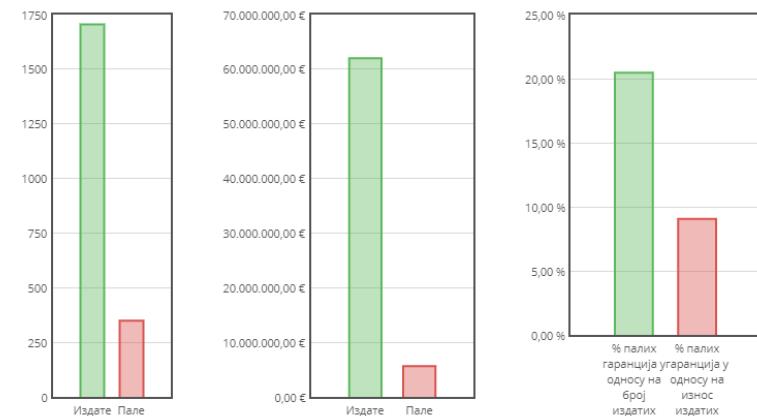

РПТ-15: Пале гаранције

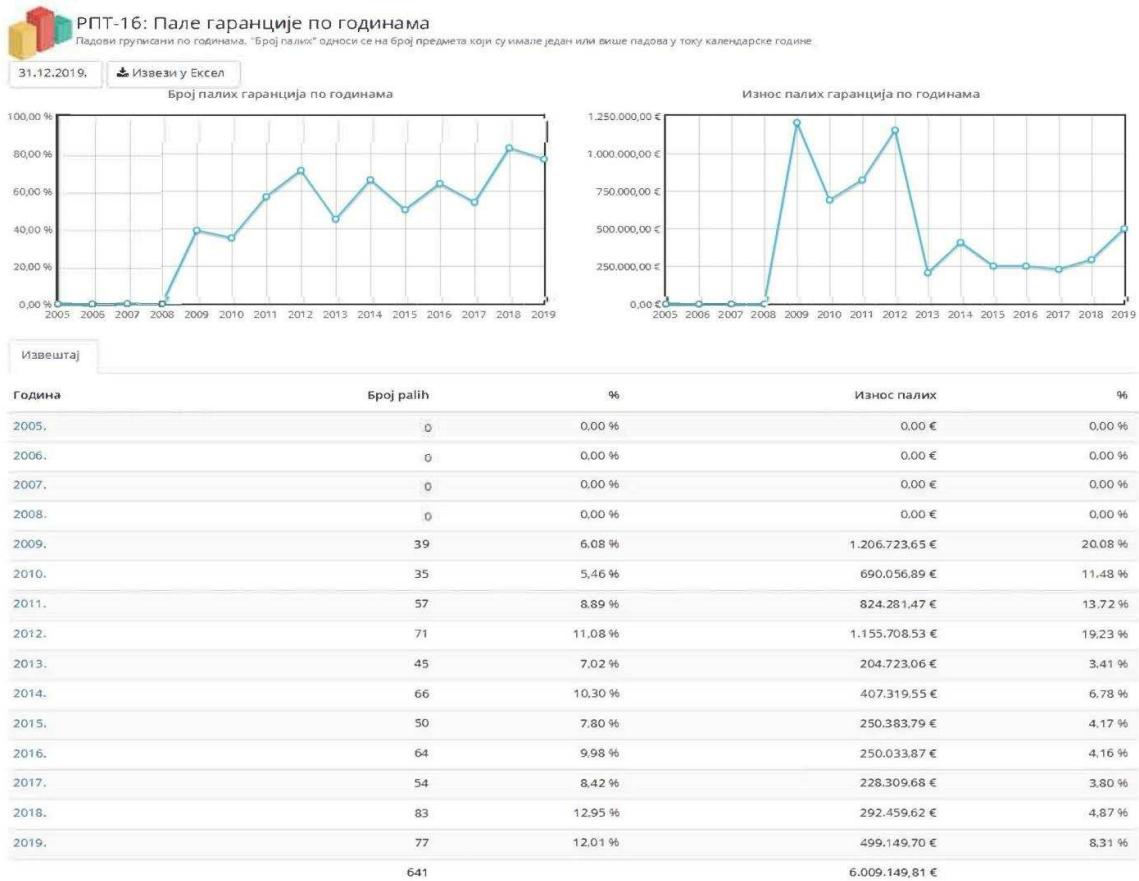
Однос издатих гаранција и гаранција које имају један или више падова пре одабраног датума

31.12.2019.

Издате	Пале	%
Број	1705	349 20,47 %
Вредност	61.989.634,94 €	5.608.604,93 € 9,05 %

Табела и графикон 2.7.

Укупан број гаранција које су имале барем један пад у току периода отплате је: 349

Табела и графиокон 2.8.

Током 2019. године пословне банке, као корисници по гаранцијама, упутиле су Фонду укупно 109 протеста, по основу 77 гаранција (предмета), што значи да је по поједињим гаранцијама било више делимичних протеста.

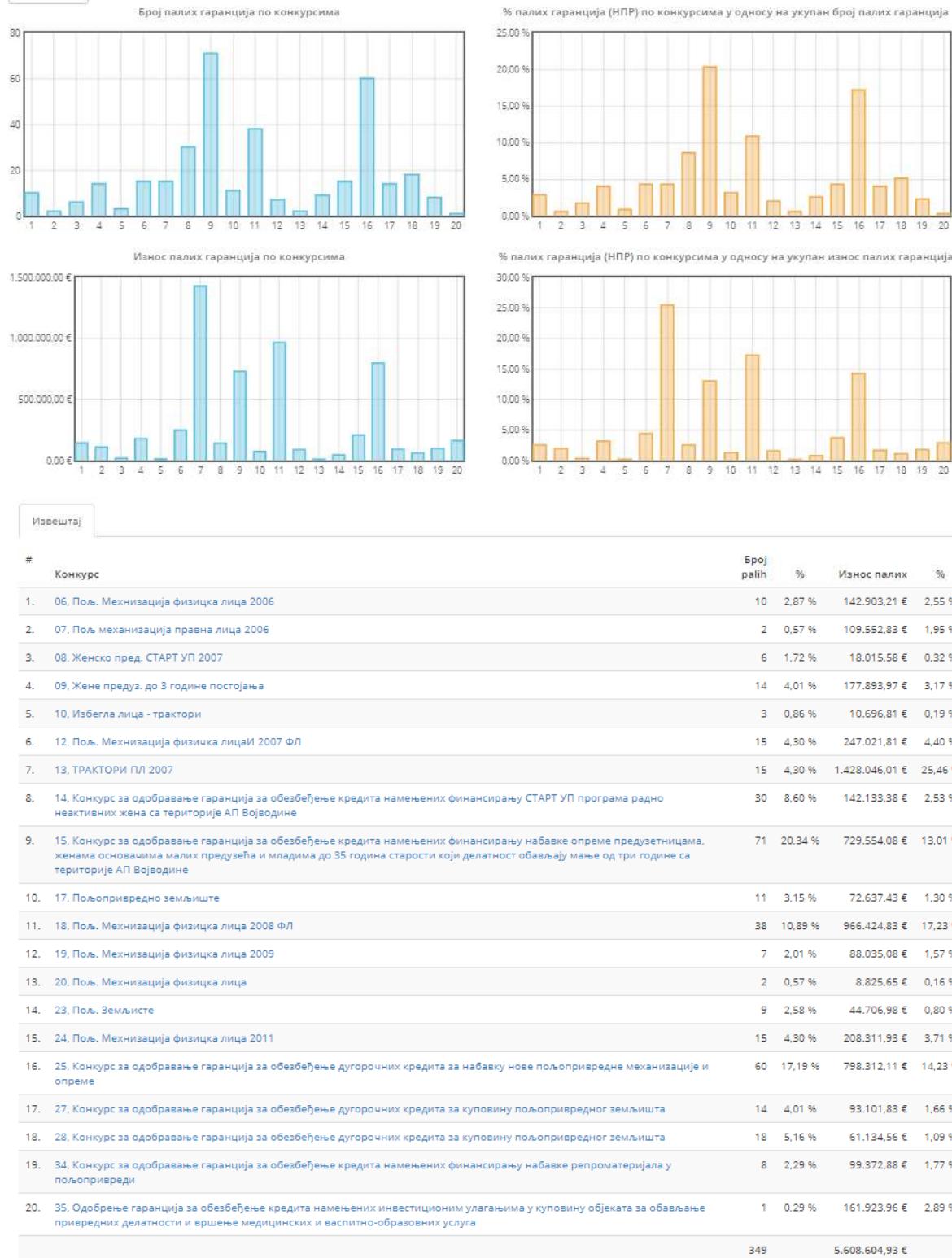
У 11 гаранција (предмета) протествован је износ укупног преосталог дуга корисника кредита и по том основу Фонд је интервенисао са износом од 27.419.255,27 динара. Фонд је по 66 гаранције (предмета) извршио плаћања доспелих, а ненаплаћених ануитетете корисника кредита и по том основу Фонд је корисницима по гаранцијама исплатио износ од 31.277.155,56 динара.

Укупно, из средстава Фонда у 2019. години, измирене су обавезе корисника кредита у износу од 58.696.410,83 динара по активираним гаранцијама, док је од дужника наплаћен укупан износ од 38.418.643,87 динара. Напомињемо да се наплаћени износ састоји од потраживања из извештајног периода и потраживања из претходних периода.

РПТ-17: Пале гаранције по конкурсима

31.12.2019.

Табела и графикон 2.9.

Поред издавања нових гаранција, Фонд је у обавези да континуирано прати уредност враћања кредита који су обезбеђени гаранцијама Фонда у предходном

периоду и да предузима одговарајуће радње које би предупредиле активирање гаранција Фонда од стране банака.

За разлику од праксе у државама резвијене тржишне економије, НБС је задржала конзервативни приступ и гаранције које издаје Гаранцијски фонд АП Војводине и даље немају статус првокласног колатерала. Према актуелним прописим НБС у првокласни колатерал спадају гаранције које издаје држава, аутономна покрајина или локална самоуправа. Уколико би гаранција Фонда имала статус првокласног колатерала, услови кредитирања би били знатно повољнији за клијенте Фонда, услед смањења кредитног ризика пословних Банака. Претходно наведено, би за последицу имало нижи ниво издвајања средстава комерцијалних банака, по основу обавезне резерве, која тренутно по свакој прихваћеној гаранцији Гаранцијског фонда АП Војводине износи 100% њене вредности и изузетно оптрећује пословање Банака. Да би се то постигло, мишљења смо да је неопходно, да држава донесе системски закон којим би се посебно уредило гаранцијско пословање, а самим тим, би се гаранције Фонда сврстале у ред првокласних колатерала.

Захваљујући чланству у **АЦЕМ - Европска асоцијација гарантних институција** (*AECM - European Association of Mutual Guarantee Societies*) Фонд је прикупио примере актуелних законских решења из земаља развијене тржишне привреде, која би могла бити добра полазна основа, за израду националног законског предлога везаног за гаранцијске шеме и гаранцијско пословање.

3. КОНКУРСНЕ АКТИВНОСТИ У 2019. ГОДИНИ

Гаранцијски фонд обезбеђује реализацију планираних циљева, на територији АП Војводине, кроз одобравање гаранција, по различитим Конкурсима.

Основни циљеви у 2019. години концептирани су тако, да буду у синергији са Програмом рада Покрајинске владе за 2019. годину, односно са Покрајинским секретаријатом за привреду и туризам, који је уједно и ресорни Секретаријат Фонда.

У циљу што ефикасније реализације утврђених циљева, Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је у протеклом периоду у континуитету доносио одлуке о изменама постојећих конкурса кроз:

- Проширење могућности аплицирања у конкурсима на МСП, предузетнике, РПГ и задруге (нпр. у конкурсима који се односе на пољопривреду могла су да аплицирају само РПГ, а сада могу и правна лица, задруге и предузетници);
- Проширење могућности аплицирања у конкурсу „START UP“ за жене и предузетнице које послују до три године и на младе до 35 година старости;
- Проширење Конкурса за монтажне силосе за финансирање градње, реконструкције и адаптације силоса, хладњача, подних складишта и набавку пратеће опреме, а потом и његове измене и усвајања Конкурса за изградњу,

реконструкцију, доградњу и адаптацију објеката за обављање привредних и пољопривредних делатности као и набавку пратеће опреме.

- Повећање лимита за издавање гаранција по конкурсима како би се на адекватан начин изашло у сусрет потребама Клијената; као и
- Продужење рокова отплате кредита.

Почетком 2017. године, донета је Одлука о усвајању оквирног текста Споразума о пословној сарадњи са банкама кредиторима, којим је понуђена сарадња пословним банкама које су спремне да својим кредитним линијама подрже нове програмске активности Фонда, односно да своје услове кредитирања (висина каматне стопе, области финансирања, рок и начин отплате кредита) прилагоде условима дефинисаним у измененим конкурсима које је Фонд расписао за одобравање гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању одређених привредних делатности.

У 2019. години клијенти су подносили захтеве за одобравање гаранција за обезбеђење кредита одобрених од стране пословних банака за следеће конкурсне активности и то:

3.1. Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита за набавку нове пољопривредне механизације и опреме

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је у априлу 2011. године донео Одлуку о расписивању Конкурса за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита намењених пољопривредницима - носиоцима регистрованих пољопривредих газдинстава за набавку нове пољопривредне механизације-трактора, комбајна и прикључних пољопривредних машина, а у 2012. години је изменио услове Конкурса тако што је проширио предмет кредитирања на опрему која се користи у пољопривредној производњи, а која није била обухваћена у ранијем тексту Конкурса. Намера проширења Конкурса је да се корисницима кредита који су обезбеђени гаранцијом Фонда омогући набавка широког асортимана опреме из области производње и складиштења житарица, индустриског, лековитог, ароматичног и зачинског биља, воћа, поврћа, украсног биља, као и опреме за мобилне сушаре, опреме за наводњавање, опреме за заштиту од елементарних непогода и сточарску производњу, те на набавку вишегодишњих засада и матичног стада.

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је у фебруару 2017. године изменио услове Конкурса, тако што је омогућио правним лицима, задругама и предузетницима да аплицирају, продужен је рок отплате кредита на десет година, предвиђена је могућност код уговарања инструмената обезбеђења да поред пољопривредног земљишта, инструмент обезбеђења буде и хипотека на стамбено/пословном објекту, као и да Фонд, Банка и Клијент могу уговорити и друга средства обезбеђења уредног враћања доспелих обавеза. На овај начин је

омогућено и пољопривредним произвођачима који се не баве примарном пољопривредном производњом и поседују мање површине пољопривредног земљишта да буду Клијенти Фонда (сточари, повртари, пчелари нпр.).

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсу за набавку пољопривредне механизације закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: АИК банка а.д. Ниш, „Credit Agricole Bank“ а.д. Београд, НЛБ банка а.д. Београд, „Banca Intesa“ а.д. Београд, Комерцијална банка а.д. Београд, ОТП банка Србија а.д. Нови Сад, Банка Поштанска штедионица а.д. Београд и „Pro Credit banka“ а.д. Београд.

У складу са условима Конкурса и Правилима пословања Гаранцијског фонда у 2019. години издато је укупно **8 гаранција** и ангажован је гарантни потенцијал у укупном износу од 479.319,39 ЕУР, односно 56.496.491,70 динара.

3.2. Конкурс за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита намењених куповини пољопривредног земљишта

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је крајем јуна 2013. године донео Одлуку о расписивању Конкурса за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита намењених куповини пољопривредног земљишта (физичким лицима) - носиоцима регистрованих пољопривредних газдинстава са намером да се поспеши укрупњавање пољопривредних поседа оних пољопривредника који у власништву имају мање од 50 хектара. У току 2014. године Управни одбор је донео одлуку да се подигне лимит који се односи на величину поседа са 50 на 100 хектара. Разлог за подизање лимита је постојање великог интересовања носиоца регистрованих пољопривредних газдинстава који имају у поседу више од 50 хектара. На тај начин услови везано за величину поседа усаглашени су са државним мерама за добијање субвенција у пољопривреди. Обзиром да је овај производ Фонда по свим параметрима, јединствен и најповољнији на домаћем тржишту, интересовање за њега у 2014. и 2015. години је било значајно.

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је у фебруару 2017. године изменио услове Конкурса, тако што је омогућио правним лицима, задругама и предузетницима да аплицирају, продужен је рок отплате кредита на петнаест година, повећан је максималан износ кредита за који се гарантује на 200.000 евра, предвиђена је могућност код уговарања инструмената обезбеђења да поред пољопривредног земљишта, инструмент обезбеђења буде и хипотека на стамбено/пословном објекту, као и да Фонд, Банка и Клијент могу уговорити и друга средства обезбеђења уредног враћања доспелих обавеза.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсу за набавку пољопривредног земљишта закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: АИК банка а.д. Ниш, „Credit Agricole Bank“ а.д. Београд,

НЛБ банка а.д. Београд, „Banca Intesa“ а.д. Београд, Комерцијална банка а.д. Београд и Банка Поштанска штедионица а.д. Београд.

У складу са условима Конкурса и Правилима пословања Гаранцијског фонда у извештајном периоду издате су укупно **3 гаранције** и ангажован је гарантни потенцијал у укупном износу од 203.843,63 ЕУР, односно 24.111.372,82 динара

3.3. Подршка женском предузетништву и младима

У циљу реализације Програма равномерног и одрживог привредног развоја и Националне стратегије за побољшање положаја жена и остваривање родне равноправности, те подстицања привредних активности жена и њиховог запошљавања, Фонд је пружао подршку радно неактивним женама (start up програми) и женама предузетницама које делатност обављају мање од три године од новембра 2006. године кроз расписивање два Конкурса:

- ❖ за подршку програма радно неактивних жена, као и
- ❖ за финансирање набавке опреме женама предузетницама и женама оснивачима малих предузећа које делатност обављају мање од три године.

Програмом рада Гаранцијског фонда АП Војводине за 2018. годину, приорит у издавању гаранција су добили програми привредних субјеката чији су оснивачи жене, али и млади и образовани, те је у смислу операционализације овог приоритета, Управни одбор Гаранцијског фонда у фебруару 2017. године изменио услове постојећег Конкурса. Изменама је омогућено младим до 35 година старости (мушкарцима и женама) да аплицирају и започну сопствени бизнис, као и младим предузетницама који делатност обављају мање од три године да прошире своју делатност. Такође, повећан је максималан износ кредита за који се гарантује на 10.000 евра и 20.000 евра, у зависности од тога да ли су апликанти почетници или већ обављају регистровану делатност.

Стварање подстицајног амбијента за раст и развој предузетништва (микро, малих и средњих предузећа), очување постојећег нивоа запослености и пораст запослености на територији АП Војводине представљају веома важне циљеве за Фонд у 2018. години, а потпуно у складу са Покрајинским акционим планом запошљавања, чијим се мерама одређене категорије становништва, по старости, мотивишу да се упусте у самосталне пословне подухвате, али и да се запосле код постојећих послодаваца.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсима за подршку женском предузетништву и младима закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: „Banca Intesa“ а.д. Београд, „Credit Agricole Bank“ а.д. Београд и Банка Поштанска штедионица а.д. Београд.

У складу са условима Конкурса за подршку програмима радно неактивних жена и младих („start up“) и Правилима пословања Гаранцијског фонда у 2019. години издате су **2 гаранције** и ангажован је гарантни потенцијал у укупном износу од

24.414,34 ЕУР, односно 2.883.689,57 динара. У складу са условима Конкурса за финансирање набавке опреме женама предузетницама и младима који делатност обављају мање од три године и Правилима пословања Гаранцијског фонда у извештајном периоду издато је **9 гаранција** и ангажован гарантни потенцијал у укупном износу од 92.152,82 ЕУР односно 10.865.519,31 динара.

Активност Фонда везана за женско предузетништво се није ограничавала само на издавање гаранција. Фонд је од самог почетка програма подршке пројектима жена предузетница, односно од 2006. године, перманентно пратио њихово пословање. Гаранцијски фонд АП Војводине прати пројекте свих шест година, колики је и рок отплате кредита. Поред тога, Фонд врши упоређивање планираних и остварених циљева, обавља саветодавну функцију, обезбеђује презентације на сајмовима предузетника и осталим сајамским манифестијама, као и медијско експонирање путем учешћа на разним промоцијама. Својим саветима, сугестијама и предлозима, запослени у Фонду, помагали су кориснике гаранција да изађу из евентуалних проблематичних ситуација и наставе започете предузетничке активности.

3.4. Подршка набавци енергетски ефикасне опреме и опреме неопходне за коришћење обновљивих извора енергије

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је 02.04.2015. године донео Одлуку о расписивању Конкурса за одобравање гаранција за обезбеђење дугорочних кредита намењених куповини нове енергетски ефикасне опреме и опреме неопходне за коришћење обновљивих извора енергије. Основни циљ издавања гаранција је стварање предуслова за лакши приступ кредитним линијама пословних банака, привредним друштвима (микро, малим и средњим), предузетницима и регистрованим пољопривредним газдинствима, ради обезбеђења недостајућих финансијских средстава за финансирање овог типа набавке.

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је у фебруару 2017. године изменио услове Конкурса, тако што је омогућио правним лицима, задругама и предузетницима да аплицирају, продужен је рок отплате кредита на петнаест година, повећан је максималан износ кредита за који се гарантује на 200.000 евра, предвиђена је могућност код уговарања инструмената обезбеђења да поред пољопривредног земљишта, инструмент обезбеђења буде и хипотека на стамбено/пословном објекту, као и да Фонд, Банка и Клијент могу уговорити и друга средства обезбеђења уредног враћања доспелих обавеза.

Под енергетски ефикасном опремом подразумева се опрема која доводи до смањења потрошње енергије за минимално 20% и која доводи до смањења емисије CO₂ од минимално 20%. Уколико се у оквиру једног кредита финансира више различитих мера енергетске ефикасности, свака мера, односно опрема која се финансира мора остварити уштеду од минимално 20%.

Прецизирање су области које ће се кредитирати:

- ❖ **Зграде:** Замена система грејања, Замена система за хлађење, Изолација спољних зидова и кровова, Замена спољних прозора, Замена спољних врата, Замена нерегулисаних пумпи централног грејања новим, Електронски регулисаним пумпама;
- ❖ **Коришћење извора обновљиве енергије:** Соларно-термални системи за топлу санитарну воду, Замена конвенционалног система грејања топлотном пумпом , Уградња умреженог фотонапонског система;
- ❖ **Расвета:** Замена инканденцентних (класичних) сијалица новим ЦФЛ сијалицама, Замена старих флуоресцентних лампи модерним Т5 лампама са електронским баластом;
- ❖ **Пољопривредна опрема:** Пољопривредна механизација (трактори, комбајни) са Tier III или Еуро 3A мотором као и мултифункционалне машине са минимум три функције, Пољопривредни алати, Рекуперација топлоте у млекарама, Комбајн са „Tier III“ или Еуро 3A мотором, Замена система за наводњавање.
- ❖ **Остала опрема** која доприноси смањењу потрошње енергије за минимално 20% и која доводи до смањења емисије CO₂ од минимално 20%.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсу за набавку енергетски ефикасне опреме и опреме неопходне за коришћење обновљивих извора енергије закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: АИК банка а.д. Ниш, „Credit Agricole Bank“ а.д. Београд, НЛБ банка а.д. Београд, Комерцијална банка а.д. Београд, „Banca Intesa“ а.д. Београд и Банка Поштанска штедионица а.д. Београд.

По овом Конкурсу у извештајном периоду издато је **6 гаранције** и ангажован је гарантни потенцијал у укупном износу од 531.139,25 ЕУР, односно 62.551.692,43 динара.

3.5. Подршка набавци нове опреме

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је средином маја 2015. године донео Одлуку о расписивању Конкурса за одобравање гаранција за обезбеђење кредита намењених финасирању нове опреме. Конкурс је расписан са циљем стварања предуслова за лакши приступ кредитним линијама пословних банака, привредним друштвима (микро, малим и средњим), предузетницима и земљорадничким задругама ради обезбеђења недостајућих финансијских средстава за развојне пројекте, са циљем подстицања привредне активности и подршке креирању нових радних места.

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је у фебруару 2017. године изменио услове Конкурса, тако што је омогућио и предузетницима и регистрованим пољопривредним газдинствима да аплицирају, продужен је рок отплате кредита на десет година, повећан је максималан износ кредита за који се гарантује на 350.000 евра, предвиђена је могућност код уговорања инструмената обезбеђења да поред

пољопривредног земљишта, инструмент обезбеђења буде и хипотека на стамбено/пословном објекту, као и да Фонд, Банка и Клијент могу уговорити и друга средства обезбеђења уредног враћања доспелих обавеза.

По овом Конкурсу извршено је гарантовање за кредите одобрене за набавку нове опреме, за следеће области привредне делатности: производња и прерада, туризам и производне услуге.

Као опрема признаје се, опрема чији је корисни век трајања дужи од годину дана и чија појединачна набавна цена у време набавке опреме је већа од просечне бруто зараде по запосленом у републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике. За финансирање обртних средстава може се користити максимално 30% одобрених средстава.

По овом Конкурсу неће се финансирати набавка путничких возила које се не користе за обављање пословне делатности, опрема намењена опремању угоститељских објеката (кафића), трговинских објеката, коцкарница, производња или трговина дуваном или производња и промет роба и услуга које се према домаћим прописима и међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсу за набавку нове опреме закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: АИК банка а.д. Ниш, „Credit Agricole Bank“ а.д. Београд, НЛБ банка а.д. Београд, Комерцијална банка а.д. Београд, „Banca Intesa“ а.д. Београд и Банка Поштанска штедионица а.д. Београд.

По овом Конкурсу у извештајном периоду издато је укупно **10 гаранције** и ангажован је гарантни потенцијал у укупном износу од 694.864,39 ЕУР односно 82.093.927,83 динара.

3.6. Подршка финансирања репроматеријала у пољопривреди

Принос пољопривредних производа у 2017. години, остаће упамћен као један од најлошијих у последњих неколико деценија. Услед незапамћене суше, која је захватила цео регион, приноси кукуруза, сунцокрета, шећерне репе, а великим делом и соје, били су енормно мали. Све ово одразило се у великој мери и на приходе просечног војвођанског фармера, и указало на велике проблеме који ће настати у наредном периоду. Недостатак обртних средстава у пољопривреди је увек актуелан проблем, али претходна година је довела до великих проблема готово свих пољопривредника у Војводини, нарочито оних који се баве искључиво ратарством.

Гаранцијски фонд је, излазећи у сусрет потребама пољопривредника, расписао Конкурс за финансирање репроматеријала у пољопривредној производњи. Тиме је

обухваћена набавка семенске робе, ћубрива, заштитних хемијских средстава, горива, сточне хране као и осталог репроматеријала у пољопривреди.

Кредитирање обртних средстава под повољним условима веома је важно за сваку грану привреде, али нарочито је важно у пољопривреди која има наглашени сезонски карактер, и улагање у потрошни материјал у тој бранши не може се обавити са закашњењем (орање, сетва, прскање усева).

Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је 01.09.2017. године донео Одлуку о расписивању Конкурса и понудио под веома повољним условима (рок отплате до 36 месеци и до 100.000 Еура по једном захтеву) набавку репроматеријала индивидуалним пољопривредним газдинствима, земљорадничким задругама, као и микро, малим и средњим привредним друштвима која су регистрована за обављање или организацију примарне пољопривредне производње са територије Аутономне Покрајине Војводине.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсу за набавку репроматеријала у пољопривреди закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: АИК банка а.д. Ниш, „Banca Intesa“ а.д. Београд, Комерцијална банка а.д. Београд, „Credit Agricole Bank“ а.д. Београд, и Банка Поштанска штедионица а.д. Београд.

По овом Конкурсу у 2019. години је издато **4 гаранције** и ангажован је гарантни потенцијал у укупном износу од 18.024.871,15 динара односно 152.945,25 ЕУР.

3.7. Подршка куповини објеката

Управни одбор Гаранцијског фонда Аутономне Покрајине Војводине је на 25. седници V сазива, одржаној 26.01.2018. године донео одлуку о расписивању Конкурса за одобрење гаранција за обезбеђење кредита намењених инвестиционим улагањима у куповину објекта за обављање привредних делатности и вршење медицинских и васпитно-образовних услуга привредним друштвима (микро, малим и средњим), предузетницима, другим правним лицима, земљорадничким задругама и регистрованим пољопривредним газдинствима са територије Аутономне Покрајине Војводине, гарантног потенцијала од 450 милиона динара.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсу за куповину објекта закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: „Credit Agricole Bank“ а.д. Београд, „Banca Intesa“ а.д. Београд, Комерцијална банка а.д. Београд и Банка Поштанска штедионица а.д. Београд.

У складу са условима Конкурса и Правилима пословања Гаранцијског фонда у извештајном периоду издате су **3 гаранције** и ангажован је гарантни потенцијал у укупном износу од 271.728,71 ЕУР односно 32.109.718,73 динара.

3.8. Подршка финансирању инвестиција у пољопривреди у оквиру ИПАРД програма

Нашој земљи, као кандидату за чланство у Европској унију на располагању су предприступни фондови Европске уније. Један од финансијски највећих фондова ове врсте је **ИПАРД 2 ПРОГРАМ**, који је намењен пружању финансијске помоћи у области руралног развоја за програмски период 2014.до 2020. године пружа инвестициону подршку од 175 милиона евра, намењену јачању конкурентности сектора производње и прераде хране, која ће помоћи постепеном прилагођавању стандардима ЕУ у областима хигијене, безбедности хране, ветерине и заштите животне средине, као и диверсификације руралне економије. С обзиром да је један од предуслова за коришћење средстава из овог програма обезбеђење сопственог учешћа, Гаранцијски фонд АП Војводине представља погодан финансијски инструмент за такав облик финансирања. Фонд је у току 2019. године наставио процес припреме и едукације запослених, који је започет у предходним годинама, како би био у могућности да будуће кориснике са територије АП Војводине информише о могућностима коришћења ових средстава.

У сусрет расписивању првих јавних позива ИПАРД 2 Програма Европске уније Управни одбор Гаранцијског фонда АП Војводине је почетком децембра 2017. године донео Одлуку о расписивању **Конкурса за одобрење гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању изградње, реконструкције, доградње и адаптације објеката за прераду пољопривредних производа и производа рибарства** (односи се на Меру 3 ИПАРД 2 Програма).

Интересовање пољопривредника за ову меру, генерално, није било нарочито велико, за разлику од Мере 1 - Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, где је интересовање било значајније веће.

Из тог разлога, Управни одбор Гаранцијског фонда донео је 25.01.2019. године нови **Конкурс за одобрење Гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању инвестиција у пољопривреди у оквиру ИПАРД 2 Програма**, гарантног потенцијала од 450 милиона динара.

По овом Конкурсу ће се гарантовати за кредите одобрене за финансирање:

- ❖ **инвестиција у пољопривреди у складу са одговарајућим правилником о ИПАРД подстицајима за инвестиције и јавним позивом министарства надлежног за послове пољопривреде(обухватаће све актуелне мере ИПАРД 2 Програма).**
- ❖ Банка и Фонд ће у складу са Конкурсом одобравати кредите у динарима или деноминираним у ЕУР-има и издавати гаранције за износе од минимално **ЕУР 10.000,00** до максимално од **ЕУР 250.000,00** у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај, са роком отплате до 10 година.

Поред очекиваног повећања броја издатих гаранција и финансијске помоћи коју ће фонд пружати корисницима **ИПАРД 2 Програма**, кроз овакав вид учешћа Фонда у целокупном процесу допринећемо развоју пољопривреде на територији АП Војводине.

На овај начин, Гаранцијски фонд АП Војводине је као финансијска институција заокружио своју понуду пољопривредним произвођачима, обзиром да су постојећи Конкурси Фонда који се односе на пољопривредну производњу, компатибилни са мерама ИПАРД 2 Програма и омогућавају пољопривредницима да реализују своје инвестиције након одобравања њихових апликација у поступку пред Управом за аграрна плаћања.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Конкурсу за подршку финансирања инвестиција у пољопривреди у оквиру ИПАРД програма закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: „Banca Intesa“ а.д. Београд и Комерцијална банка а.д. Београд.

3.9. Подршка финансирању изградње, реконструкције, доградње и адаптације објекта за обављање привредних и пољопривредних делатности као и набавку пратеће опреме

У току 2018. године, у контакту са заинтересованим привредницима и пољопривредним произвођачима, уочене су њихове потребе у пословању везане за изградњу, односно доградњу и адаптацију постојећих пословних објеката. Фонд је, реагујући на то, дефинисао измене постојећег Конкурса за **изградњу, реконструкцију, доградњу и адаптацију силоса, хладњача, подних складишта као и набавку пратеће опреме** за одобрење гаранција за обезбеђење кредита привредним друштвима (микро, малим и средњим), предузетницима, земљорадничким задругама и регистрованим пољопривредним газдинствима, гарантног потенцијала од 200 милиона динара, расписаног на основу Одлуке Управног одбора АП Војводине, 24.02.2017. године.

Из тог разлога, Управни одбор Гаранцијског фонда донео је 25.01.2019. године нови **Конкурс за финансирање изградње, реконструкције, доградње и адаптације објекта за обављање привредних и пољопривредних делатности као и набавку пратеће опреме** намењен привредним друштвима (микро, малим и средњим), предузетницима, земљорадничким задругама и регистрованим пољопривредним газдинствима.

По овом Конкурсу гарантоваће се за кредите одобрене за финансирање **изградње, реконструкције, доградње и адаптације:**

- ❖ Силоса;
- ❖ подних складишта;
- ❖ хладњача;
- ❖ објекта за узгој, држање и промет животиња и других објеката везаних за пољопривредну производњу;
- ❖ објекта за обављање производних и услужних делатности; као и

❖ као и набавку пратеће опреме

Износ одобреног кредита - кредитног оквира, у складу са кредитном способношћу, од минимално **ЕУР 5.000,00** до максимално од **ЕУР 350.000,00** у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај.

Гаранцијски фонд може, у складу са својом пословном политиком, уговорити да се до 25% средстава кредита користи за грађевинске радове који су директно повезани са финансијаним пројектом.

Споразум о сарадњи у пословима одобравања кредита и издавања гаранција по Коонкурсу за подршку финансирању изградње, реконструкције, доградње и адаптације објекта за обављање привредних пољопривредних делатности као и набавку пратеће опреме, закључен је између Гаранцијског фонда и следећих банака: „Banca Intesa“ а.д. Београд и Комерцијална банка а.д. Београд.

4. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

4.1. АЕЦМ - Европска асоцијација гарантних институција, „AECM“ - European Association of Mutual Guarantee Societies

Током 2019. године, Гаранцијски фонд АП Војводине је наставио дугогодишњу сарадњу са Европском асоцијацијом гарантних институција (AECM – European Association of Mutual Guarantee Societies) која је основана 1992. године у Бриселу и данас броји преко 40 чланова. Већином су то Фондови из земаља чланица Европске уније, али и финансијске институције из Руске федерације, Републике Српске и Републике Турске.

Годишња скупштина Европске асоцијације гарантних институција за 2019. годину, одржана је Антверпу (12-15. јун), Краљевина Белгија, под високим покровитељством Министарства финансија. Кључна тема била је „Утицај дигитализације на гаранцијско пословање – шансе и изазови“, којој је посвећене посебна сесија и на њој су учествовали Ђорђе Раковић, директор Гаранцијског фонда и мр Ненад Миљуш, извршни директор Гаранцијског фонда.

4.2. Сарадња са институцијама и промотивне активности

Током 2019. године Фонд је наставио добру сарадњу са Општинама, Градовима и локалним самоуправама на територији АП Војводине, Регионалним привредним коморама, Привредном комором Војводине, Задружним савезом Војводине, као и са другим организацијама и институцијама из области привреде и пољопривреде. Основни циљеви сарадње дефинисани су кроз партнерски однос, односно кроз презентацију модела сарадње и размотрање могућности развијања нових облика сарадње.

Конкурси и активности Гаранцијског фонда представљани су на семинарима фармера, сајмовима, регионалним конференцијама, окружним столовима, у средствима јавног информисања. Представници Гаранцијског фонда АП Војводине, током 2019. године, предузели су следеће промотивне активности:

- ❖ Учешће на 15. Зимском семинару фармера (Тара, 27.јануар);
- ❖ Учешће на скупу посвећеном подстицајима за пољопривреднике (Апатин, 21.фебруар);
- ❖ Представљање Фонда на скупу посвећеном финансирању инвестиција у пољопривреди (Темерин, 27.фебруар)
- ❖ Гостовање директора Гаранцијског фонда АП Војводине Ђорђа Раковића у емисији „Сучељавање“ на РТВ;
- ❖ У оквиру Сајма енергетике и инвестиција, на панелу који је организован о теми „Биомаса и биогас“, представљена је линија Гаранцијског фонда АП Војводине за енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије, намењена привредним друштвима, земљорадничким задругама и предузетницима. (Нови Сад, 28.фебруар);
- ❖ На панел дискусији „Правци развоја привреде“, која је организована у оквиру конференције „Извори финансирања у 2019. години“, представљени су актуелни конкурси Фонда (Нови Сад, 6. март);
- ❖ 26. Копаоник бизнис форум окупило је велики број учесника из света бизниса и политике, представнике државних органа и институција, међународних финансијских институција, струковних удружења, најеминентије економске стручњаке и привреднице. Централна тема Копаоник бизнис форума 2019. године била је – „Србија десет година после велике рецесије: снажан раст као императив“. Пажњу новинара, али и учесника форума, привукли су актуелни конкурси Гаранцијског фонда АП Војводине, које је на Копаоник бизнис форуму презентовао директор Фонда Ђорђе Раковић (Копаоник, 3. - 6. март);
- ❖ Гостовање директора Гаранцијског фонда АП Војводине Ђорђа Раковића у дневнику РТВ-а – извештај са Копаоник бизнис форума 2019. године;
- ❖ У оквиру емисије “Бизнис монитор” на РТВ, у рублици “Деценија предузетништва”, приказано је какву помоћ могу да добију мали предузетници у оквиру програма финансијске подршке Гаранцијског фонда АП Војводине;
- ❖ Привредна комора Војводине организовала је тематски скуп „Финансирање пољопривреде уз подршку државе у 2019. години“. Гаранцијски фонд је на скупу

представио актуелне конкурсе, укључујући и два нова конкурса која су усвојена почетком године (Нови Сад, 15.март);

- ❖ Гостовање директора Гаранцијског фонда АП Војводине Ђорђа Раковића у емисији „Бизнис монитор“ на РТВ (Нови Сад, 8.април);
- ❖ Презентација конкурса Фонда намењених финансирању набавке опреме предузетницима, женама оснивачима малих предузећа и младима до 35 година старости у емисији „Добро јутро Војводино“ на РТВ.
- ❖ Представљање Гаранцијског фонда на 86. Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду (11.- 17. маја);
- ❖ На Међународном пољопривредно-прехрамбеном сајму „Агра“ у Горњој Радгони у Словенији, који је посетила делегација Покрајинске владе и Задружног савеза Војводине у којој је био и директор Гаранцијског фонда АП Војводине Ђорђе Раковић, представљен је рад и активности Гаранцијског фонда АПВ, као једне од најзначајнијих финансијских институција у покрајини.
- ❖ Манифестација “Жетвени дан” одржана је на парцели Земљорадничке задруге Чуруг”, у организацији Задружног савеза Војводине и задруга – чланица Савеза, Привредне коморе Војводине и Гаранцијског фонда Аутономне Покрајине Војводине. Директор Гаранцијског фонда, Ђорђе Раковић, присуствовао је отварању манифестације, а учешћем у њеној организацији, још једном, потврдио колико су пољопривредни произвођачи, задругарство и улагање у њихов развој, значајни за рад и пословање Гаранцијског фонда;
- ❖ Представљање Гаранцијског фонда АП Војводине на Пољопривредном сајму у Кикинди (13. септембар);
- ❖ Презентација конкурса Гаранцијског фонда АП Војводине на 13. Регионалном сајму привреде (Нова Пазова, 26.септембар)
- ❖ Директор Гаранцијског фонда АП Војводине Ђорђе Раковић, обратио се учесницима другог по реду Бизнис форума под називом „Мој бизнис у глобалном селу 2019“, у организацији Трга предузетништва, уз подршку Покрајинског секретаријата за привреду и туризам и Града Новог Сада (Нови Сад, 6.децембар);
- ❖ Гостовање директора Гаранцијског фонда АП Војводине Ђорђа Раковића у емисији „Бразде“ на РТВ

4.3. 86. Међународни пољопривредни сајам у Новом Саду

Гаранцијски фонд АП Војводине представио се на најзначајнијој сајамској манифестацији у Србији и једном од најзначајнијих сајмова у области аграра у региону – 86. Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду.

Штанд Гаранцијског фонда налазио се у Хали Мастер, у оквиру изложбеног простора Покрајинске владе, и на том месту су посетиоци имали прилику да се упознају са целокупном понудом гарантних линија Фонда, односно, начином на који као клијенти Фонда могу брзо да дођу до кредита комерцијалних банака, по најповољнијим условима на тржишту.

И на овој сајамској манифестацији, Гаранцијски фонд АП Војводине је постојећим и новим клијентима понудио и своју услугу – чланство у Клубу пријатеља фонда, јединствен начин за лакши и бржи проток информација и обавештења који су значајна за унапређење пословања.

У среду, 15. маја, у Хали Мастер Новосадског сајма озваничен је улазак још две компаније у „Клуб пријатеља“ Гаранцијског фонда АП Војводине. Наиме, потписани су Споразуми о сарадњи са циљем подршке лојалности „Клуба пријатеља“ са фирмом „Еуро Петрол“ д.о.о. из Суботице, и Анекс Споразума са „Инфо Тим Логистика“, са којим Гаранцијски фонд АПВ сарађује од почетка године.

У оквиру свог представљања на 86. Међународном сајму пољопривреде, Гаранцијски фонд АП Војводине приредио је и свечани коктел за све пријатеље и сараднике фонда, представнике државних институција, комерцијалних банака, осигуравајућих кућа, привредних комора, стручних удружења... Директор Гаранцијског фонда Ђорђе Раковић најавио је да ће ускоро бити оперативне нове гарантне линије, а у складу са захтевима тржишта.

5. ЕКСТЕРНА РЕВИЗИЈА

Иако Гаранцијски фонд АП Војводине не подлеже обавези вршења ревизије финансијских извештаја, прописане Законом о ревизији, као и Законом о јавним предузећима за јавна предузећа, Гаранцијски фонд сваке године обавља добровољну екстерну ревизију финансијских извештаја и свог пословања. Екстерна ревизија је обављена и за 2019. годину. Циљ ревизије је појачана контрола пословања која доприноси кредитабилитету Фонда код пословних банака. Финансијски извештаји и пословање Фонда за 2019. годину било је подвргнуто анализи и провери од стране независне ревизорске куће - Друштво за ревизију „БДО“ д.о.о. Београд. Ова реномирана ревизорска кућа, пружа услуге из области ревизије, рачуноводства, пословног и пореског консалтинга и има канцеларије у 162 земље света.

Гаранцијски фонд АП Војводине је добио позитивно мишљење ревизије на финансијске извештаје за 2019. годину. По мишљењу ревизора, приложени финансијски извештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним аспектима, финансијску позицију Гаранцијски фонд АП Војводине на дан 31. децембра 2019. године, као и резултате његовог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији и обелодањеним рачуноводственим политикама.

6. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА

6.1. Финансијско управљање и контрола

Гаранцијски фонд Аутономне Покрајине Војводине унапређује функције управљања ризицима, праћења, надзора, као и процену над системом финансијског управљања и контроле, користећи методолошке алате које је установила Централна јединица за хармонизацију Министарства финансија РС.

Систем интерних контрола Гаранцијског фонда Аутономне Покрајине Војводине обухвата мере које се предузимају у циљу заштите средстава, обезбеђења поузданости рачуноводствених података и оцене рада свих запослених у оквиру Фонда. Интерне контроле се спроводе ради обезбеђења услова како би се пословање несметано одвијало у складу са дефинисаним плановима и програмом рада Фонда.

Гаранцијски фонд Аутономне Покрајине Војводине је доставио Годишњи извештај о стању интерне финансијске контроле, адекватности и функционисању **система финансијског управљања и контроле за 2019.** годину, на обрасцима које припрема и објављује на својој интернет страници Централна јединица за хармонизацију.

6.2. Интерна ревизија

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору ("Сл. гласник РС" бр. 99/2011 и 106/2013) и Повељом интерне ревизије Гаранцијског фонда Аутономне Покрајине Војводине број: 2946-04/18 од 20.12.2018.г., одређена је улога, овлашћења и одговорности функције интерне ревизије у Гаранцијском фонду Аутономне Покрајине Војводине.

Послови интерне ревизије организовани су у складу са одредбама Правилника о раду интерне ревизије у Гаранцијском фонду Аутономне Покрајине Војводине број: 2551/14 од 17.10. 2014. године.

Рад интерне ревизије обавља се на основу Стратешког плана интерне ревизије за период од 2019. до 2021.г., бр. 2965-04/18 од 21.12.2018.г. и Годишњег плана интерне ревизије за 2019.г., бр. 2966-04/18 од 21.12.2018.г. Годишњи план рада обухвата план оперативних (годишњих) активности, заснован на пројектованим стратешким циљевима развоја интерне ревизије у Гаранцијском фонду за период од 2019. до 2021. године.

У 2019. години интерна ревизија је издала два извештаја о обављеним редовним ревизијама које се односе на ревизију одобравања гаранција за обезбеђење кредита намењених финансирању набавке репроматеријала у пољопривреди, као и ревизију организовања и припрема седница органа и тела у Гаранцијском фонду АП Војводине. У току године достављени су одазивни извештаји, у складу са Планом извршења препорука, дефинисаним роковима и доказима да се поступало по датим препорукама.

Интерна ревизија спроводи активности у процесу развоја и јачања система финансијског управљања и контроле и интерне ревизије, с циљем да се укаже како на предности, тако и на недостатке система, уз предлагање препорука за његов даљи развој и унапређење.

Гаранцијски фонд Аутономне Покрајине Војводине је доставио Извештај о обављеним ревизијама и **активностима интерне ревизије у 2019. години** Министарству финансија Републике Србије, Централној јединици за хармонизацију, која је уређена члановима 81-83, Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019), као и одредбама члана 32. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011 и 106/2013).

7. ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

Гаранцијски фонд АП Војводине, Нови Сад, је у складу са утврђеним критеријума за разврставање из Закона о рачуноводству („Службени гласник РС“ бр. 62/2013 и 30/18), разврстан у мало правно лице и примењује Међународне стандарде финансијског извештавања за мала и средња правна лица, што значи да је за 2019. годину састављао потпуни сет финансијских извештаја.

У сету финансијских извештаја опште намене које Фонд доставља Агенцији за привредне регистре ради обелодањивања налазе се: Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о токовима готовине, Извештај о променама на капиталу, Извештај о осталом резултату, Статистички извештај и Напомене уз финансијске извештаје.

Финансијске извештаје за 2019. годину усвојио је Управни одбор и Надзорни одбор Фонда, а сагласност је добијена и од стране Покрајинске владе.

ПРЕГЛЕД ФИНАНСИЈСКИХ ПОКАЗАТЕЉА ЗА 2019. ГОДИНУ

Сви износи у датим прегледима исказани су у хиљадама динара.

ПРИХОДИ:

Остварени пословни приходи:	
Приходи по основу накнаде	3.492
Приходи од покрића трошкова конкурса	1.375
Други пословни приходи	1.299
Финансијски приходи	
Приходи по основу камата на депонована средства	58.026
Позитивне курсне разлике	4
Приходи по основу ефекта валутне клаузуле	951
Остали приходи:	
Приходи од укидања резервисања	80.125

Наплаћена исправљена потраживања	27.855
Приходи од продаје опреме и ХОВ	1.462
Остали непоменути приходи	43
УКУПНИ ПРИХОДИ	174.632

Пословне приходе Фонд остварује од накнада за издате гаранције и од наплате трошкова конкурса и од осталих пословних прихода. У току 2019. године Фонд наставља активно да ради на наплати потраживања од клијената, што је и ове године довело до појаве трошкова проузрокованх наплатом потраживања (трошкови проценитеља, извршитеља, адвоката итд.). У складу са уговором о издавању гаранције трошкови везани за наплату потраживања се преваљују на клијенте. Наплата ових трошкова од клијената чини друге пословне проходе.

Финансијске приходе Фонд остварује од камата по основу орочених и ависта депозита код комерцијалних банака, камата по основу пласмана у првокласне хартије од вредности, затезних камата и прихода по основу ефеката валутне клаузуле. Финансијски приходи су у великој мери везани за кретање референтне каматне стопе. Тенденција пада референтне каматне стопе наставила се и у 2019. години. Референтна каматна стопа, током 2019. године, пала је са 3,00 процентна поена на 2,25, што је проузроковало пад каматних стопа на домицилном финансијском тржишту, па самим тим и оних, које су банке биле спремне да понуде за орочење слободних новчаних средства. Пад прихода по основу камата смањен је одлуком руководства, да слободна финансијска средства, већим делом, инвестира у куповину првокласних државних обvezница Републике Србије.

Остале приходе Фонд остварује по основу укидања раније извршених резервисања, као и наплаћених раније исправљених потраживања. У току 2019. је набављено ново возило по принципу „старо за ново“ и извршена је продаја дела ХОВ те се у оквиру осталих прихода ове године појавила и позиција „приходи од продаје опреме и ХОВ“.

РАСХОДИ:

Трошкови материјала	1.033
Трошкови горива и енергије	1.170
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	51.346
Трошкови производних услуга	16.207
Трошкови амортизације и резервисања	52.322
Нематеријални трошкови	17.607
Расходи камата и негативних курсних разлика	12
Расходи настали усклађењем вредности	32.529
Остали расходи	53
УКУПНИ РАСХОДИ:	172.279

Трошкови материјала обухватају трошкове ситног инвентара, потрошног материјала за аутомобиле, материјала за чишћење и канцеларијског материјала.

Трошкови горива и енергије обухватају трошкове електричне енергије и трошкове бензина.

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи обухватају трошкове зарада (брuto), накнада зарада и друга лична примања запослених (трошкови превоза на рад и са рада, трошкови службених путовања, солидарне помоћи, јубиларне награде), као и дневнице и путне трошкове чланова органа и радних тела Фонда.

Трошкови производних услуга обухватају трошкове ПТТ услуга, услуга одржавања, закупа, сајмова, рекламе и пропаганде, услуга заштите на раду, обезбеђења имовине и објеката, накнада за коришћење лиценци, комуналних услуга накнада за коришћење аутопута.

Нематеријални трошкови обухватају накнаду за услуге кредитног бироа, здравствене услуге, стручног образовања запослених, трошкове чишћења и одржавања пословног простора, консултантских услуга, репрезентације, премија осигурања, платног промета, чланарина, регистрације и остале трошкове.

Финансијски расходи обухватају расходе по основу камата, негативних курсних разлика и расходи по основу ефеката валутне клаузуле.

Дугорочно резервисање по ванбилансној активи - Послујући у складу са правилима управљања ризицима, а у циљу заштите капитала, Фонд врши дугорочно резервисање по ванбилансној активи за издате гаранције, из којих представа се покривају трошкови гаранција које ће евентуално бити наплаћене на терет Фонда. Рочност извршених резервисања у складу је са рочностима издатих гаранција. Дугорочна резервисања врше се, по утврђеној методологији и процедурома Фонда, полазећи од процењеног ризика. Ризик се процењује на појединачној основи у зависности од класификације клијанта (А, Б, В, Г и Д) и вредности курса на дан 31.12.2019. године.

Дугорочна резервисања за 2019. и процењене губитке обрачунају се применом следећих процената на основицу за обрачун резерви и то као збир:

- за ванбилансна потраживања класификована у категорију А - 0%
- за ванбилансна потраживања класификована у категорију Б - 5%
- за ванбилансна потраживања класификована у категорију В - 30%
- за ванбилансна потраживања класификована у категорију Г - 65%
- за ванбилансна потраживања класификована у категорију Д - 100%

Укидање резервисања за потенцијалне трошкове врши се у корист прихода. Захваљујући доброј анализи захтева за одобравање гаранција и ангажовањем у праћењу и наплати потраживања по издатим гаранцијама ниво резервисања је знатно виши од износа потраживања.

Резервисања за запослене се односе на отпремнине и јубиларне награде које се исплаћују у складу са законом. Резервисање се врши како ти трошкови не би теретили период у којем долази до исплате, већ кумулирани износ током трајања запослења.

Исправка вредности (обезвређење) за ненаплаћена потраживања по активираним гаранцијама као и остала потраживања настала на основу наплате протестованих гаранција (као што су судски трошкови, трошкови извршитеља, проценитеља, трошкови уписа у катастар непокретности или регистрима које води Агенција за привредне регистре...) се врши за сва ненаплаћена потраживања која су старија од 60 дана.

Исправка вредности за потраживања по фактурисаним, а ненаплаћеним накнадама за издате гаранције врши се по почетном стању за извештајну годину.

Бруто добит пословне године	2.353
Порез на добит	606
Нето добитак пословне године	1.747

Бруто добитак остварен у 2019. години је резултат вођења пословне политике Фонда која је имала за циљ рационализацију расхода и остваривање најповољнијих финансијских ефекти од прихода од камата, уз истовремено обезбеђење највеће сигурности пласмана новчаних средстава. Порез на добит утврђен је у складу са пореским билансом за недобитне организације.

Највећи део прихода које је Фонд остварио у 2019. години су финансијски приходи од камата на пласирана слободна новчана средстава у депозите код пословних банака, као и ХОВ које је емитовала Република Србија. У складу са чланом 25. Закона о порезу на добит правних лица, приход који порески обvezник оствари од камата по основу дужничких хартија од вредности, чији је издавалац Република, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или Народна банка Србије, не улази у пореску основицу, те остварени приходи од камата од Републичких хартија од вредности у износу од 50.875 хиљада динара, које је Фонд остварио у 2019. години, нису ушли у пореску основицу.

По формирању финансијског резултата пословања за 2019. годину је установљена пореска обавеза у износу од 606.189,02 динара, која је измирена у законском року.

Нето добит представља бруто добит умањену за износ обрачунатог пореза на добит.

СТАЛНА ИМОВИНА

Нематеријална имовина (рачунарски програми)	9.957
Опрема	4.615
Остала опрема – уметничке слике	341
Улагање у туђе некретнине	22
УКУПНО:	14.935

Фонд нема свој пословни простор већ користи простор АП Војводине на основу Уговора са Управом за имовину АП Војводине.

ОБРТНА ИМОВИНА	
Залихе	
Аванси дати добављачима	12
Потраживања:	
Потраживања од накнаде	967
Остала краткорочна потраживања	35.346
Краткорочни финансијски пласмани	495.733
Унапред плаћени трошкови	1.209
Готовински еквиваленти и готовина	5.367
УКУПНО:	538.634

Највећи удео у износу осталих краткорочних потраживања чине потраживања по активираним гаранцијама због неуредности измирења кредитних обавеза појединих корисника услуга Фонда.

У току 2019. године Гаранцијски фонд АПВ је још један део својих потраживања наплатио преузимањем имовине која је била средство обезбеђења за издате гаранције. Како Фонд не може да има у свом власништву имовину, у складу са Законом о јавној својини, сва преузета имовина и у току 2019. године је постала власништво Аутономне Покрајине Војводине, а Фонд је формирао потраживање од АПВ за предату имовину.

Краткорочни финансијски пласмани чине краткорочно орочена средства код пословних банака и хартије од вредности са доспећем до годину дана. У циљу очувања реалне вредности капитала, део средстава намењених формирању гарантног потенцијала су депонована код првокласних пословних банака. Фонд је, током 2019. године, депоновао новчана средства у форми орочених депозита, код следећих банака: НЛБ банка а.д. Београд, Сбербанк Србија АД и Јубмес банка АД Београд.

Хартије од вредности са доспећем преко годину дана	902.205
---	----------------

Услед константног тренда пада референтне каматне стопе, од 2015. године дошло је до знатног пада каматних стопа, на домаћем финансијском тржишту, које су банке нудиле за орочење слободних новчаних средства Фонда.

Неповољне банкарске понуде су навеле Фонд да размисли о другој врсти инвестирања, те се крајем 2015. године приступило куповини обvezница АП Војводине. Током јуна 2017. године, Покрајинска влада је, пре датума доспећа, од Фонда, откупила дугорочне обvezнице АП Војводине V и VI емисију. Фонд је у духу доброг привредника, наставио са раније установљеном праксом куповине првокласних државних обvezница и у извештајној години купљене су, у више наврата, динарске државне обvezнице Републике Србије. Структура пласмана слободних новчаних средства је у знатној мери промењена. Мање слободних новчаних средства је пласирано у орочене депозите код комерцијалних банака, а више у куповину државних обvezница Републике Србије.

Основни капитал	1.254.680
------------------------	------------------

Основни капитал Фонда, обухвата јавни - покрајински капитал, формиран на основу средстава који је Фонд добио из буџета АП Војводине 2004, 2005, 2006, 2007, 2008. и 2010. године и који се сваке године увећавао за износ остварене добити из претходне године закључно са 2018. годином. Основни капитал је у функцији очувања и увећања гарантног потенцијала Фонда. Добит из 2019. године распоређена је у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине.

Председник Управног одбора

Цвијо Мрђен

Услед константног тренда пада референтне каматне стопе, од 2015. године дошло је до знатног пада каматних стопа, на домаћем финансијском тржишту, које су банке нудиле за орочење слободних новчаних средства Фонда.

Неповољне банкарске понуде су навеле Фонд да размисли о другој врсти инвестирања, те се крајем 2015. године приступило куповини обvezница АП Војводине. Током јуна 2017. године, Покрајинска влада је, пре датума доспећа, од Фонда, откупила дугорочне обvezнице АП Војводине V и VI емисију. Фонд је у духу доброг привредника, наставио са раније установљеном праксом куповине првокласних државних обvezница и у извештајној години купљене су, у више наврата, динарске државне обvezнице Републике Србије. Структура пласмана слободних новчаних средства је у знатној мери промењена. Мање слободних новчаних средства је пласирано у орочене депозите код комерцијалних банака, а више у куповину државних обvezница Републике Србије.

Основни капитал	1.254.680
------------------------	------------------

Основни капитал Фонда, обухвата јавни - покрајински капитал, формиран на основу средстава који је Фонд добио из буџета АП Војводине 2004, 2005, 2006, 2007, 2008. и 2010. године и који се сваке године увећавао за износ остварене добити из претходне године закључно са 2018. годином. Основни капитал је у функцији очувања и увећања гарантног потенцијала Фонда. Добит из 2019. године распоређена је у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине.

Председник Управног одбора

Цвијо Мрђен

